

Captains of Circularity 2.0

Inwoners als partners in de Circulair Transitie

Manuel Gaertner (Gemeente Weert)

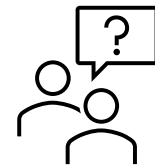
Eef Middendorp (Gemeente Sittard-Geleen)

Opbouw van de sessie

- Circulariteit is geen doel op zich, het is eerder een middel om maatschappelijke waarde te creëren: sterkere gemeenschappen, eerlijke kansen, locale veerkracht en meer welzijn.
- Economische en ecologische doelen zijn niet genoeg voor brede welvaart. Inwoners moeten zich betrokken, vertegenwoordigd en ondersteund voelen. Sociale verbinding, vertrouwen en participatie zijn daarom essentieel in Circulaire transities.

Hoe kunnen inwonersdialogen en inwonersinitiatieven structureel worden ondersteund en voortgezet, zodat ze blijvende impact hebben op het systeem?

Agenda

1

Presentatie van de CityDem-inwonersdialoog en het rapport

2

Inzichten van drie vertegenwoordigers van
Circulaire bewonersinitiatieven

Jean-Marc Ziadé van Voedselbank Maastricht
Leo de Groot van Parkstad in Transitie
Juil Jeurninck-Janssen van Goede Morgen

3

Gezamenlijke verkenning: hoe kunnen inwonersinitiatieven en inwonersdialogen structureel worden voortgezet en ondersteund, zodat ze blijvende impact hebben?

CityDem-inwonersdialoog en het rapport

Doorverkopen/
doneren

Spullen van
spullen

Kleding
gebruik

Transport
Waarom komt er
voedsel voortaan?

- Waarom consumeren ik circulair?
- Ik geef om het milieu
 - Ik vind dat mijn plicht als burger
 - Mensen om me heen beïnvloeden
 - Het geeft me voldoening
 - Het laat zien
 - Ik wil

STUDIO
EUROPA
MAASTRICHT

ERCE

CITI
DEM

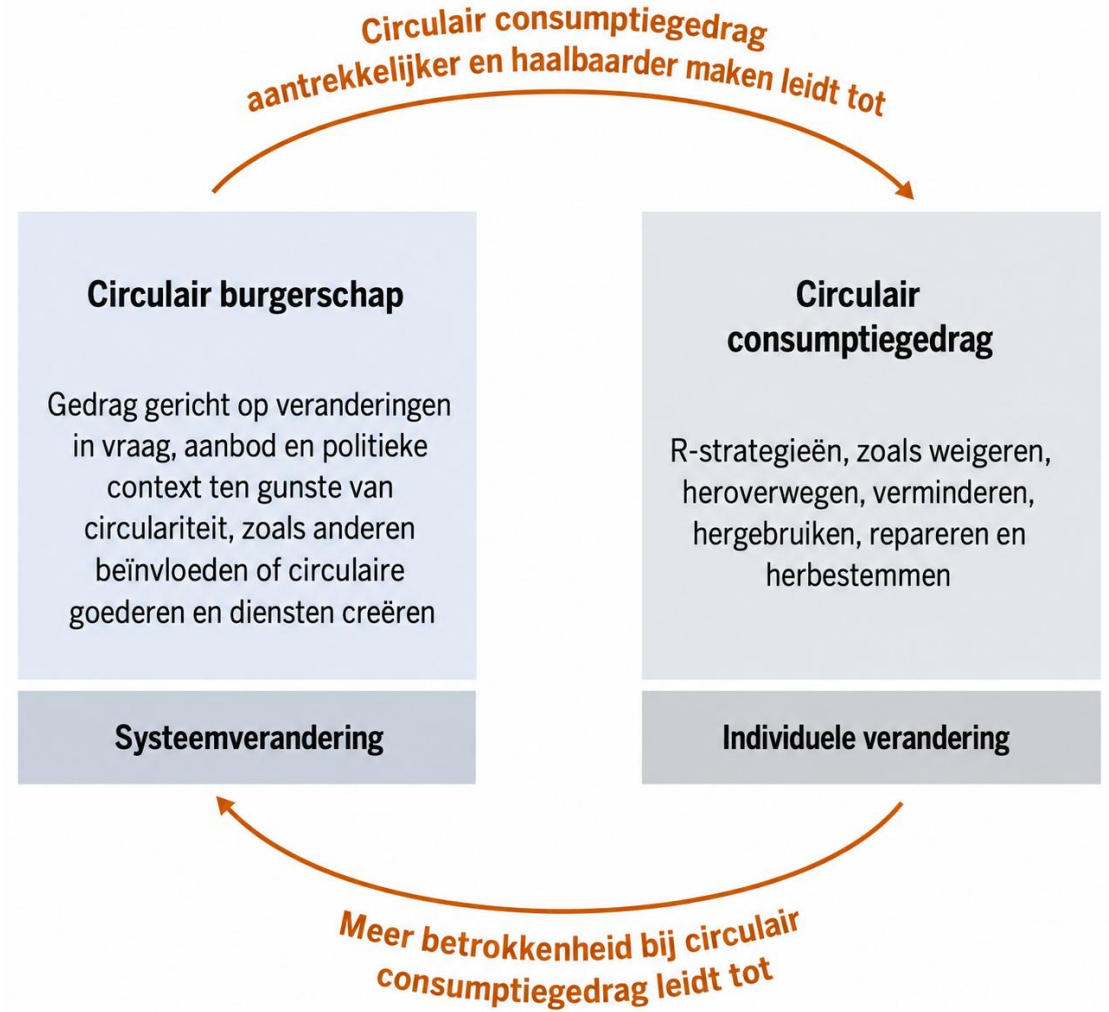
Samenwerken aan de circulaire samenleving in Limburg

In gesprek met
inwoners van Limburg

Maastricht University

Funded by
the European Union

16 maart 2026

Wat (N=70) inwoners al doen

- 82% recyclet vaak of altijd
- 78% hergebruikt regelmatig producten
- Repareren is sterk ingebed en wordt sociaal gewaardeerd
- Veel inwoners vermijden actief onnodige aankopen

Category	nooit	zelden	soms	vaak	altijd
Delen van spullen	2.0%	9.8%	45.1%	37.3%	5.9%
Doorverkopen/Doneren	0.0%	9.8%	31.4%	51.0%	7.8%
Hergebruik	0.0%	0.0%	21.6%	62.7%	15.7%
Leven/Recycleren	2.0%	3.9%	11.8%	52.9%	29.4%
Leven/Reparatie	2.0%	9.8%	21.6%	60.8%	5.9%
Tweedehands aankopen	2.0%	15.7%	27.5%	47.1%	7.8%
Verminderen van bepaalde consumptie	0.0%	5.9%	37.3%	52.9%	3.9%
Weigeren van bepaalde aankopen	0.0%	15.7%	43.1%	37.3%	3.9%

Wat motiveert circulair consumptiegedrag?

- Zorgen rond het milieu is de sterkste drijfveer
- Deelnemers willen het goed doen voor toekomstige generaties
- Circulair leven zorgt voor verbinding, trots en plezier
- Financiële besparingen spelen mee, maar waarden en verantwoordelijkheid wegen zwaarder
- Invloed vanuit sociale kringen lijkt de minst belangrijke factor
- Circulaire consumptie wordt vooral gelinkt met spullen en voedsel en minder met energie en mobiliteit

Drempels voor circulair gedrag

- Producten zijn niet duurzaam of repareerbaar genoeg
- Reparatie- en hergebruik zijn vaak duur of moeilijk toegankelijk
- Circulaire keuzes Kosten extra tijd en planning
- Veel deelnemers missen kennis over welke keuzes het meest effect hebben
- Goedkope online producten en sociale media stimuleren overconsumptie
- Veel lokale initiatieven missen ruimte, zichtbaarheid en ondersteuning

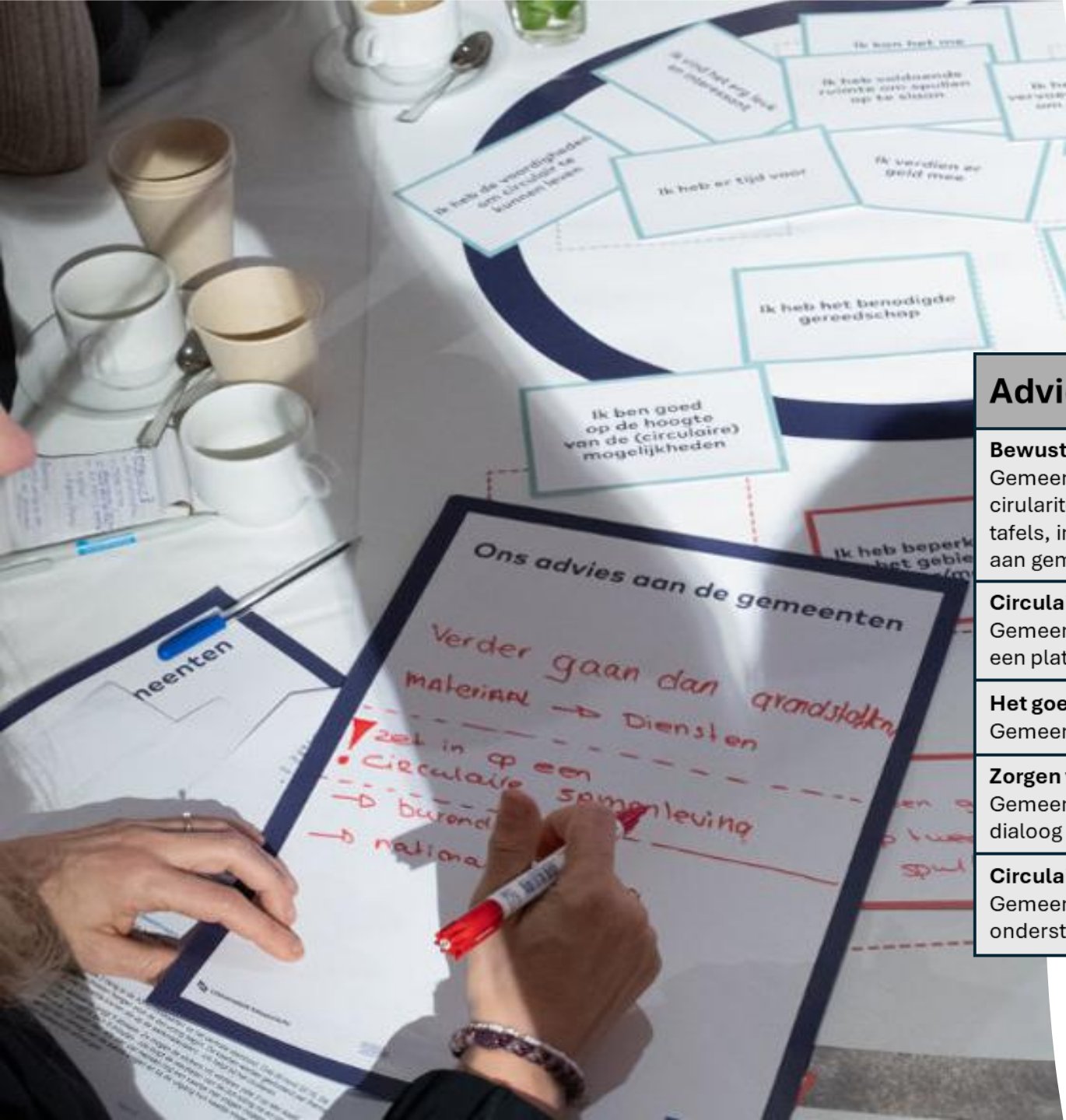
Circulair burgerschap

Acties om anderen, Overheden, bedrijven en de gemeenschap te beïnvloeden

- 78% probeert het goede voorbeeld te geven in de eigen omgeving
- Veel deelnemers praten met vrienden en familie over circulariteit, maar weinig via online platforms
- Stemmen en petitie's zijn veelvoorkomende vormen van betrokkenheid
- Minder mensen nemen deel aan protesten of zoeken direct contact met beleidsmedewerkers
- De ervaren invloed op bedrijven, vooral grote organisaties, is beperkt
- Kleine, maar zeer gedreven groep vrijwilligers – 15%
- Gemeenschapsinitiatieven bestaan, maar hebben sterke netwerken en meer zichtbaarheid nodig - Gebrek aan tijd

Adviezen van inwoners aan gemeenten

Advies

Bewustwording over circulaiteit vergroten

Gemeenten zetten zich in voor de circulaire samenleving en maken inwoners bewust van circulariteit. Bijvoorbeeld via workshops, diners, cadeau- of recyclebonnen, evenementen, ronde tafels, informatiemarkten, seizoensgebonden activiteiten, buurhuizen en scholen. Zo bouwen zij aan gemeenschapsgevoel en werken zij samen met circulaire initiatieven.

Circulaire initiatieven zichtbaar maken

Gemeenten versterken circulaire initiatieven en maken ze zichtbaarder voor inwoners. Zij bieden een platform aan goede initiatieven.

Het goede voorbeeld geven

Gemeenten geven zelf het goede voorbeeld als het gaat om circulair gedrag

Zorgen voor de juiste mensen

Gemeenten zorgen dat gemotiveerde ambtenaren werken aan circulaire thema's: mensen die de dialoog aangaan en samenwerken met bedrijven, inwoners en andere partijen in de gemeente.

Circulaire initiatieven faciliteren

Gemeenten faciliteren circulaire initiatieven, bijvoorbeeld door ruimte, infrastructuur of andere ondersteuning te bieden.

Advies

Bied en begeleid makersplek

Gemeenten bieden ruimte voor een makersplek: indersteuning voor kleine duurzame start-ups, hulp bij duurzame verdienmodellen, evenementen, bewustwording en het stimuleren van enthousiasme.

Ondersteun en schaal repair cafés op

Gemeenten ondersteunen mobiele repair cafés, kennisdeling, inzamelpunten, subsidies, beschikbare ruimte en informatievoorziening. Ook kunnen zij reparatiebonnen inzetten, zodat reparatie toegankelijker wordt, afval afneemt en reparateurs een beter verdienmodel krijgen.

Stimuleer en faciliteer circulair koken

Gemeenten faciliteren kookworkshops, duurzaam koken en buurtkoken, bijvoorbeeld met herbruikbare bekers en materialen.

Bied deelsystemen aan

Gemeenten ondersteunen lokale deelbibliotheken, eventueel mobiel, bijvoorbeeld voor apparaten en gereedschap.

Stimuleer circulariteit in het onderwijs

Gemeenten zorgen dat circulaire ideeën een plek krijgen in het onderwijs en informeren scholen over lespakketten rond circulariteit.

Niet duurzame reclame weren

Gemeenten zetten zich in om niet-duurzame reclame uit de openbare ruimte te weren.

Heb oog voor sociale inclusie

Gemeenten verbinden circulariteit aan sociale inclusie, met extra aandacht voor inwoners die minder vanzelfsprekend meedoen. Dit kan in samenwerking met welzijnswerk, schuldhulpverlening, administratieondersteuning en sociaal werk.

Circulaire bewonersinitiatieven

*Jean-Marc Ziadé van Voedselbank Maastricht
Leo de Groot van Parkstad in Transitie
Juul Jeurninck-Janssen van Goede Morgen*

- Waarom consument
ik circulair?
- Ik geef om het milieu
 - Ik vind dat mijn plicht als burger
 - Mensen om me heen beïnvloeden
 - Het geeft me voldoening
 - Het laat zien
 - Ik wil

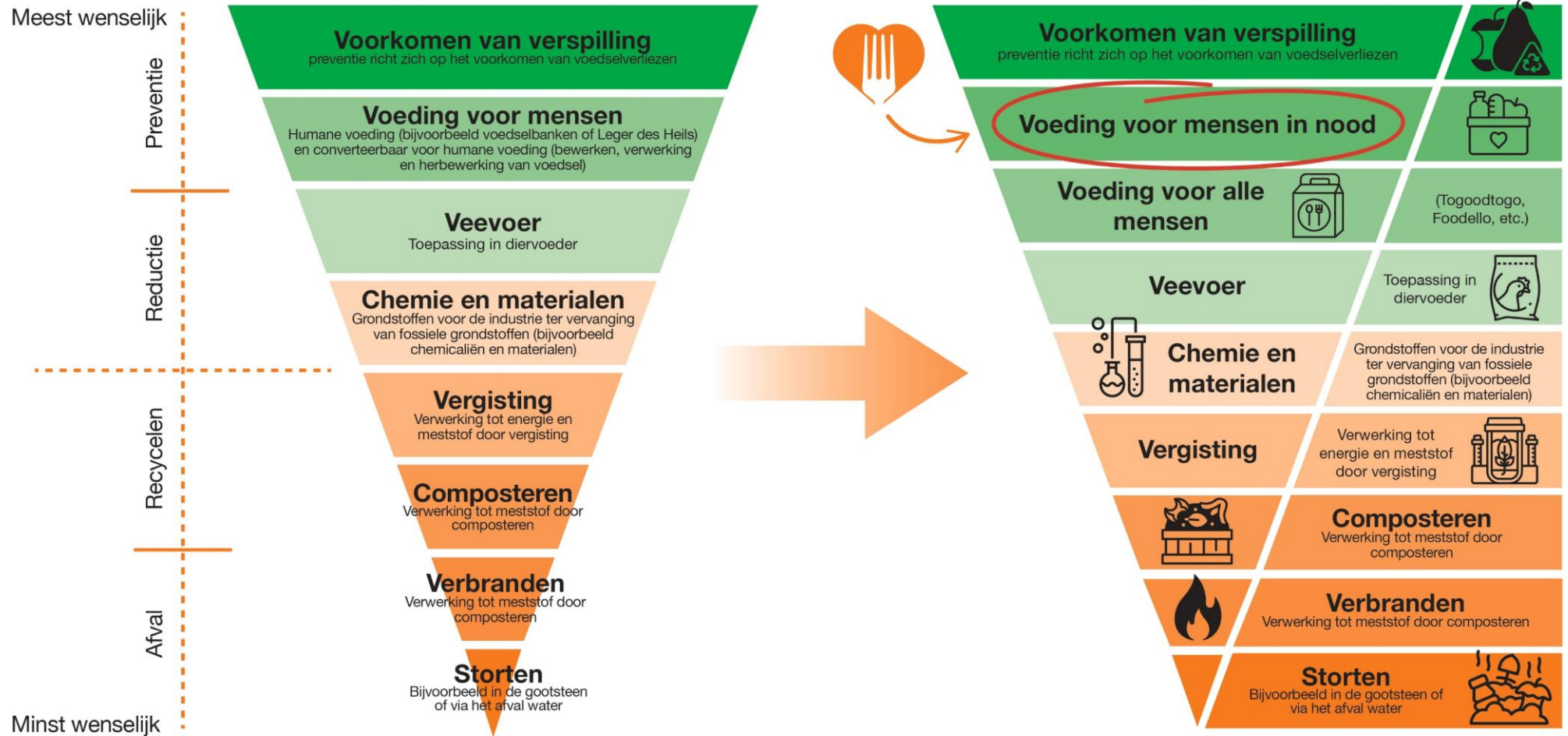

voedselbankmaastricht.nl

De ladder van Moerman

VOEDSELBANKEN.NL
Maastricht

VOEDSELBANKEN.NL
Maastricht

Samen duurzamer met P.i.T.

Repair Café

Weggoaien? Mooi niet!

PARKSTAD LIMBURG

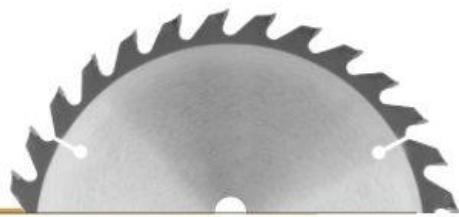

Permacultuur

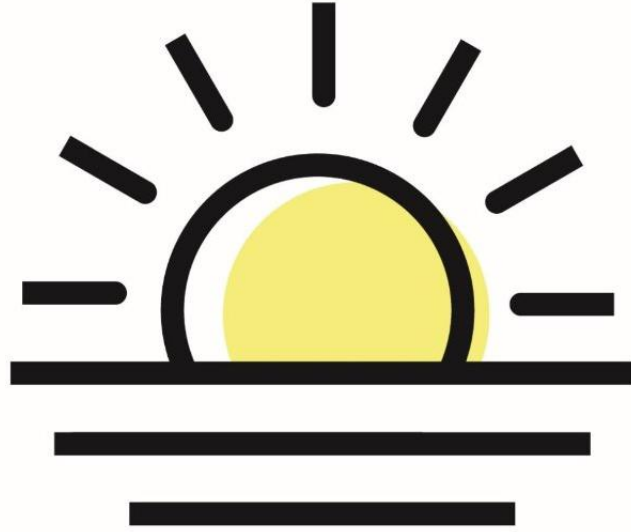

HEERLEN

STADSWERKPLAATS

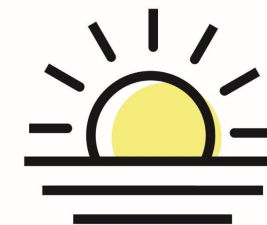

Goede Morgen

vooreengoedemorgen.nl

Missie Goede Morgen

**Goede
Morgen**

Goede Morgen is hét centrale platform voor de Westelijke Mijnstreek op het gebied van duurzaamheid in de volle breedte:

**kennis, inspiratie en samenwerking
voor een duurzame samenleving.**

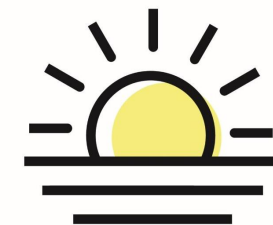
We bieden onafhankelijke en toegankelijke informatie, praktische handvatten en een inspirerende ontmoetingsplek.

Door inwoners, ondernemers, scholen en partners te verbinden, bouwen we samen aan een toekomstbestendige samenleving.

Gemeente *Stein*

Hoe doen we dat?

**Goede
Morgen**

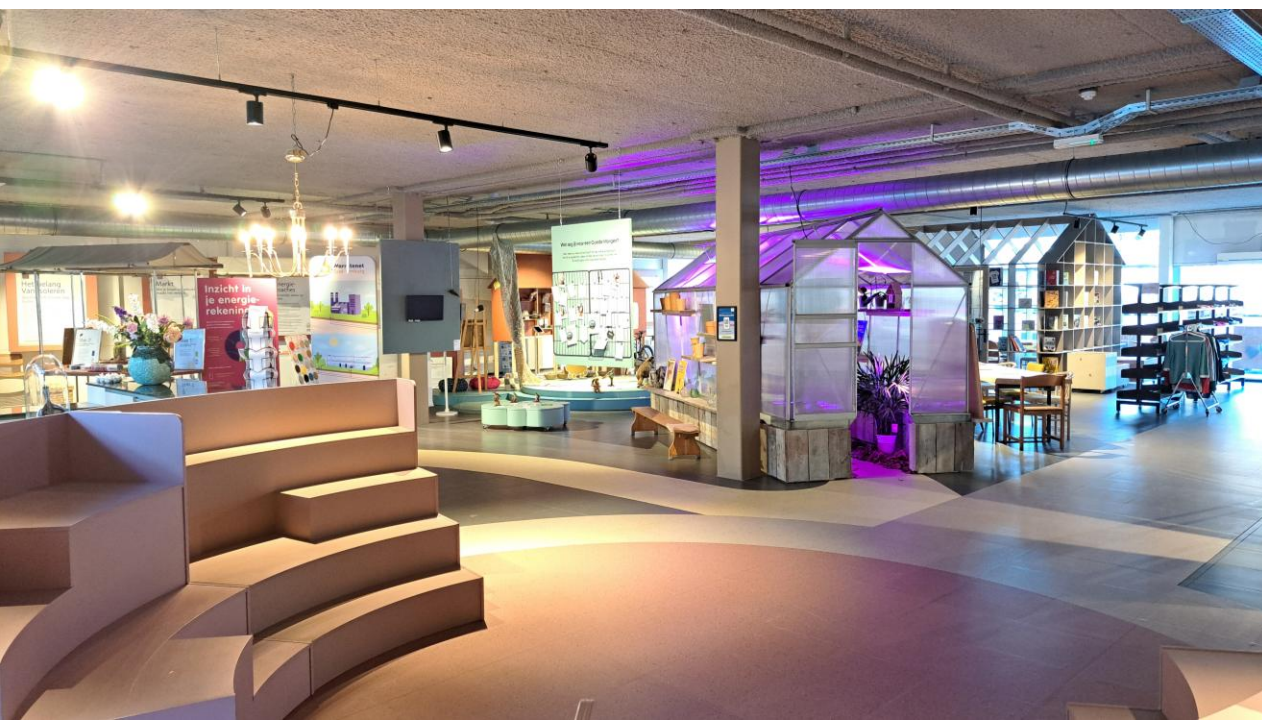
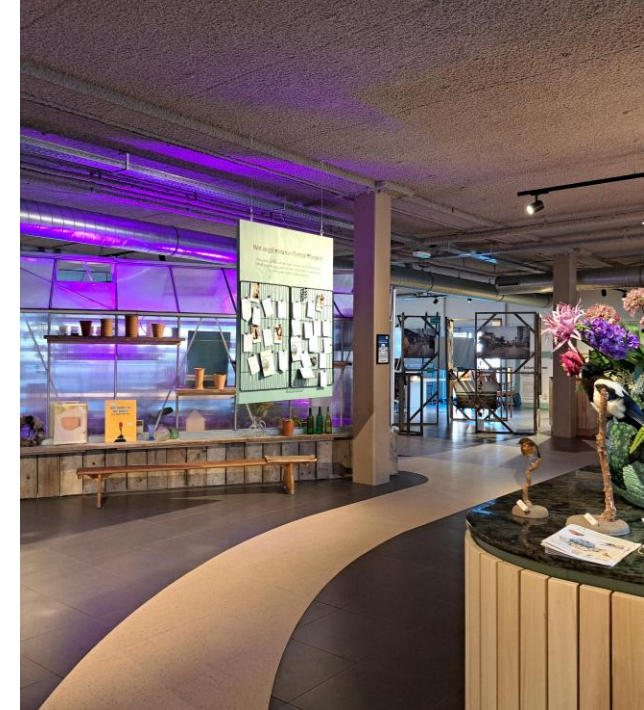
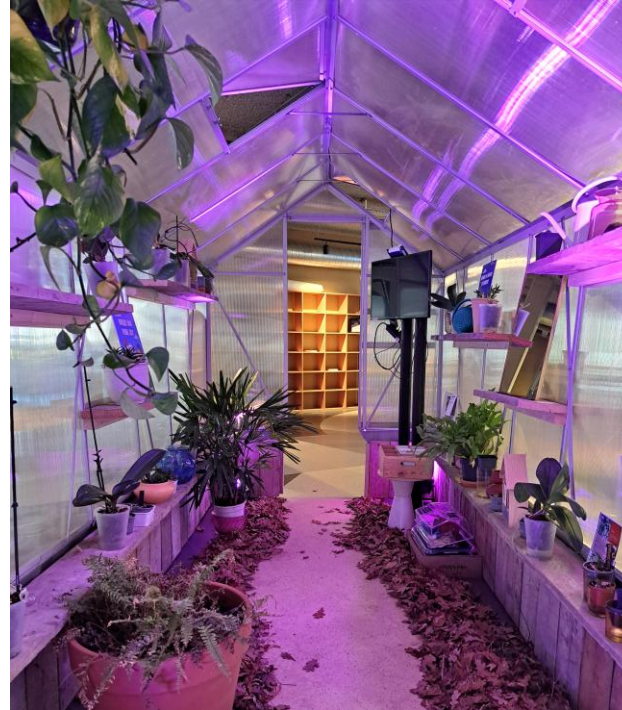
Met Goede Morgen brengen we kennis, middelen en inspiratie.

- In het Galfetti pand, als fysieke, openbare locatie.
- Met de Goede Morgen bus in de wijken en op scholen.

Voor iedereen. We maken duurzaam leven de standaard, zodat bewust kiezen voor een groene en gezonde toekomst de norm wordt. Niet de uitzondering.

Gemeente *Stein*

Wat doen we?

Exposities

Helpen

Voeding

Energie advies

Leren

Zadenbieb

Innovatie

Afval scheiden

Advies

Informatie

Ontdekhoek

Wonen / werken

Repareren

Koffie/thee

Ruilen

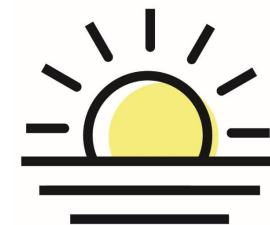
Maken

Ontmoeten

Markt

Goede
Morgen

Gemeente *Stein*

Met wie?

We werken graag samen met stakeholders in de Westelijke Mijnstreek.

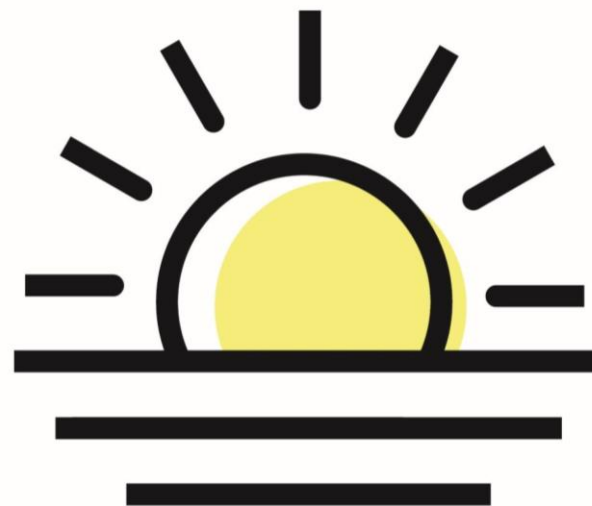
- Inwoners
- Ondernemers
- Onderwijs

Wat doe jij voor een Goede Morgen?

Elke kleine stap,
draagt bij aan een grote verandering.

Samen maken we het verschil,
en zetten we de Westelijke Mijnstreek
op de kaart als een plek waar duurzaam
en bewust leven vanzelfsprekend is!

Goede Morgen

Gemeente *Stein*

Gesprek over de ervaringen van inwonersinitiatieven

- Ik geef om het milieu
- Ik vind dat mijn plicht als burger
- Het geeft me heen beïnvloeden
- Het laat zien
- Ik wil